

V medicíně dosud nebyla objevena účinnější a bezpečnější prevence výskytu infekčních chorob, než je očkování. Díky očkování se v minulosti podařilo vymýtit některé infekční nemoci (např. celosvětově pravé neštovice, v Evropě dětskou obrnu), některé infekce se podařily utlumit na jednotky případů (záškrt nebo invazivní Hib infekce), výskyt dalších se podařilo výrazně snížit. Níže přinášíme přehled čtyř odlišných onemocnění, na kterých lze přínos vakcinace ukázat.

5

PĚT ZÁKLADNÍCH FAKTŮ WHO O OČKOVÁNÍ:

1. **Vakcíny jsou bezpečné a účinné.**
2. **Vakcíny pomáhají chránit před smrtelnými chorobami.**
3. **Vakcíny většinou poskytují lepší ochranu, než imunita po prodělání infekcí.**
4. **Kombinované vakcíny (tj. vakcíny proti více původcům infekčních onemocnění) jsou bezpečné a výhodné.**
5. **Když přestaneme očkovat, choroby se vrátí.**

PRAVÉ NEŠTOVICE (LAT. VARIOLA)

- Variola představuje jedno z nejnebezpečnějších onemocnění: během 20. století neštovice zahubily 300–500 miliónů lidí, ještě v roce 1967 onemocnělo 15 miliónů lidí a 2 milióny pacientů zemřelo.
- **Celosvětové vymýcení vysoce infekčních pravých neštovic bylo oficiálně vyhlášeno na 33. valném shromáždění WHO 8. května 1980 a patří k největším úspěchům vakcinace a moderní medicíny.**
- Češi historicky patřili k průkopníkům a šířitelům vakcinačních programů. Prof. MUDr. Karel Raška, DrSc., byl jako zaměstnanec WHO jednou z klíčových osobností eradikačního programu.

INVAZIVNÍ HEMOFILOVÁ INFEKCE

- WHO odhaduje, že ročně na celém světě onemocní Hib infekcí tři milióny osob, z toho u 400 000 dojde k úmrtí.
- Dvě třetiny případů se vyskytují u dětí mladších dvou let a maximální incidence onemocnění je ve věku 10–12 měsíců.
- **Důkazem úspěchu zavedení očkování proti bakterii *Haemophilus influenzae* typu b (Hib) je prakticky úplná eliminace meningitidy a epiglottitidy (zánět hrtanové příklopky) u dětí od zavedení očkování v roce 2001.**

SPALNIČKY (LAT. MORBILLI)

- V roce 2012 schválilo Světové zdravotnické shromáždění (WHA) Globální akční plán očkování s cílem eliminovat spalničky v pěti ze šesti regionů Světové zdravotnické organizace (WHO) do roku 2020.
- **Roční celosvětově hlášený výskyt spalniček se v letech 2000–2016 zejména díky plošnému očkování snížil o 88 %.**
- V letech 2000–2019 se roční celosvětový počet odhadovaných úmrtí na spalničky snížil o 62 %, to znamená, že bylo odvráceno 25,5 miliónů úmrtí.

CHŘÍPKA (LAT. INFLUENZA)

- Každý rok chřipkou celosvětově onemocní miliarda lidí.
- U 3–5 miliónů osob má onemocnění těžký průběh.
- Zhruba 290–650 tisíc lidí ročně v souvislosti s chřipkou umírá. Proočkovanost je však stále nízká.
- **Chřipka je přitom onemocněním, kterému lze očkováním předcházet.** Každým rokem je potřeba podstoupit očkování jednou dávkou vakcíny s novým složením, aby byla ochrana zachována.

KDE ZJISTÍM DALŠÍ INFORMACE?

Asociace inovativního farmaceutického průmyslu: www.aifp.cz
Česká vakcinologická společnost ČLS JEP: www.vakcinace.eu
Ministerstvo zdravotnictví ČR: www.mzcr.cz
Sdružení praktických lékařů ČR: www.splcr.cz
Státní ústav pro kontrolu léčiv: www.sukl.cz
Světová zdravotnická organizace: www.who.int
Evropský informační portál o očkování: <https://vaccination-info.eu/cs>